

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : แนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัฒนธรรม
ไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ชื่อผู้วิจัย : เอกชัย สีท่ามา กันต์กนิษฐ์ กุลชาติธีรธรรม นชวัล ต้นทับทิมทอง
และอิสริย์ ดิยะพิพัฒน์

ปีที่ทำการวิจัย : 2560

.....

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี เป็นงานวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี และเพื่อเป็นการศึกษาการจัดการสำหรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหรือผู้นำชุมชนเป็นชาวไทยพวนชุมชนบ้านเชียง จำนวน 6 คน องค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน ชมรมการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ชมรมโฮมสเตย์ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation) ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่าง เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการเขียน และการบันทึกเสียง โดยเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แนวคำถาม เครื่องบันทึกเสียง สมุด ปากกา และ กล้องถ่ายภาพ

ผลการวิจัยปรากฏว่า การศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษาพบว่า ชุมชนให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงซึ่งเป็นมรดกโลก ที่เป็นสมบัติของชาติ มีความรักและหวงแหน รวมไปถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของชาวไทยพวนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานบริเวณบ้านเชียงนี้ การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของบรรพบุรุษชาวไทยพวน ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภาษา การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นการใช้เสน่ห์ทางวัฒนธรรมเป็นจุดดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

การศึกษาการจัดการสำหรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษาพบว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวนบ้านเชียงนั้น จะต้องมีการจัดการที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งในด้านการอนุรักษ์และให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี, ด้านความยั่งยืนในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม, ด้านการคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่น, ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการคำนึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า จะต้องสอดคล้องกับตามความต้องการของทั้งคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และศักยภาพของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

สิ่งสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน คือ การสร้างกระบวนการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของชุมชน ซึ่งชุมชนไทยพวนบ้านเชียง เป็นชุมชนมีความร่วมแรงร่วมใจ ผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีความดึงดูดใจ ทำให้ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ประเทศไทย เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและมีศักยภาพในการพัฒนาต่อไปได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถนำไปเป็นชุมชนต้นแบบในการพัฒนาชุมชนอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยชุมชนต่อไป